

Preoperativ funktionsutredning inför ställningstagande till lungcancerkirurgi

I basal utredning av risk ingår *spirometri och CO-upptagsmätning (DLCO)* samt ställningstagande till *arbetsprov* enligt flödesschema I. I en pilotstudie på SU/S kommer ergospirometri att utvärderas vid nedsatta funktionsnivåer, se flödesschema II.

Lungkirurgi kan vara indicerad vid känd eller misstänkt tumörutbredning inom en lunga samt vid performance status (PS) 0 – 1, i utvalda fall PS 2. Riskfaktorer i övrigt är rökning, övervikt (BMI>30), grav undervikt och annan comorbiditet.

Spirometri och DLCO

Vid preoperativt **FEV₁ och DLCO**>80-(60)%pred och förväntad pulmektomi och vid FEV₁ och DLCO>=60-(50)%pred vid förväntad lobektomi bedömes operabilitet kunna föreligga.

För optimal riskbedömning predikteras postoperativa funktionsvärden (ppo). Beräkning/prediktering av postop. FEV₁ (FEV₁ppo) och DLCO (DLCOppo) kan även göras genom antingen enkel skattning (pulmektomi=50% reduktion av uppmätt preoperativ funktion respektive lobektomi=25% reduktion av samma utfall) eller enligt matematisk modell (Nationellt Vårdprogram (NV), 2015, SLMF, & ERS/ESTS 2009). alternativt med radiospirometri

Vid riskbedömning inför lungkirurgi kan det vara missvisande att korrigera bort den reduktion i lungfunktion som normalt sker med ökande ålder. Vi har god erfarenhet av att använda mätvärden för FEV₁, DLCO och även arbetsförmåga uttryckta i % av predikterat värde vid 25 års ålder (ppo25) i den slutliga riskbedömningen. (Göteborgsmodellen).

För operabilitet vid pulm- eller lobektomi krävs vanligen värden för FEV₁ppo respektive för DLCOppo >30-(40)% (enligt ERS/ESTS, 2009) och för FEV₁ppo25 och DLCOppo25 bedömes motsvarande risknivå ligga >20-(30)%. För optimal prediktering kan indikation finnas för *radiospirometri* vid skattade värden för FEV₁ppo eller DLCOppo på 30-40, ev. även vid lägre värden.

Arbetsprov

Vid FEV₁ eller DLCO <80%pred för pulmektomi respektive <60%pred för lobektomi eller vid misstanke om/påvisad hjärtsjukdom eller vid ålder > 60 år, vidare vid andra riskfaktorer inför toraxkirurgi särskilt vid eventuell pulmektomi bör **arbetsprov** utföras. Olika risknivåer vid utfört arbetsprov inför lungkirurgi har diskuterats. I Nationellt Vårdprogram för Lungcancer (2015, SLMF) rekommenderas gräns för lobektomi/segmentresektion vara 55 W och för pulmektomi 80-100 W, med något lägre nivåer för kvinnor. I Göteborg används ett normalmaterial från Kristianstad.

Hjärt-kärlsjukdom och lungkirurgi

Vid hjärtanamnes, annan misstanke om hjärtsjukdom inför lungkirurgi alternativt avvikande arbetsprov bör Cardiologkonsultation utföras. F.ö. se Nationellt VP, Lungcancer, 2015.

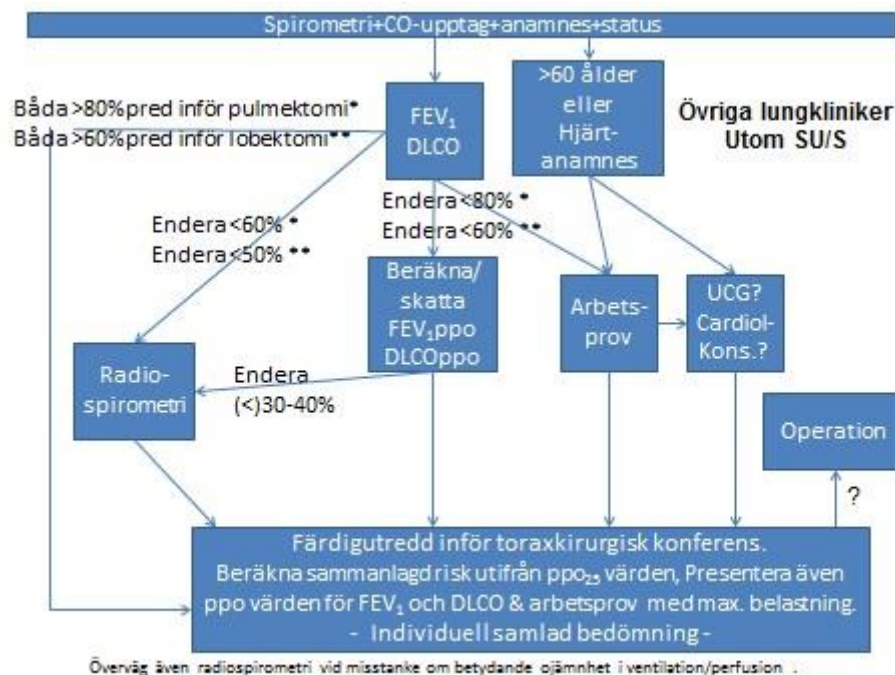
Bedömning av operationsrisk enligt Göteborgsmodellen.

FEV₁, DLCO samt utfall av eventuellt arbetsprov bör i slutbedömning uttryckas i % av predikterad postoperativ funktion vid 25 år (ppo25). En samlad bedömning görs utifrån en 5-gradig skala enligt nedanstående tabell där 1/5=normal risk och 5/5=mycket ökad operationsrisk. FEV₁ och DLCO uttryckta i ppo-värden bör även presenteras vid Toraxkirurgisk konferens liksom maximal arbetsförmåga (watt-tal).

Postoperativ funktion presenterad enligt ppo25-systemet

Risk	ppo25
1.Normal	≥ 30 %
2.Normal/Ökad	27-29 %
3.Ökad	24-26 %
4.Ökad/Mycket ökad	21-23 %
5.Mycket ökad	≤ 20 %

Flödesschema I: Riktlinjer för preoperativ funktionsbedömning inför lungcancer-kirurgi för Västra Götalandsregionen utom SU/S.

Den basala utredningen kommer vid konstaterad nedsatt funktion att kompletteras med *ergospirometri* i en pilotstudie på SU/S enligt flödesschema II. Vid ergospirometri mäts aerob kapacitet (VO₂max) vilket förbättrar möjligheterna att bedöma risk, särskilt inför pulmektomi. Ergospirometri bör utföras vid beräknad FEV₁ppo eller DLCOppo mellan 30-40% eller vid motsvarande för FEV₁ ppo₂₅ eller DLCO ppo₂₅ mellan 20-30% eller i utvalda fall vid lägre värden.

Vid utfall av arbetsprov <55W inför planerad lobektomi och <80-100W inför pulmektomi bör en Nationellt VP, Lungcancer 2015 även ergospirometri utföras. Andra gränser för ergospirometri vid utfört arbetsprov kan komma att tillämpas baserat på Kristianstadmaterialet.

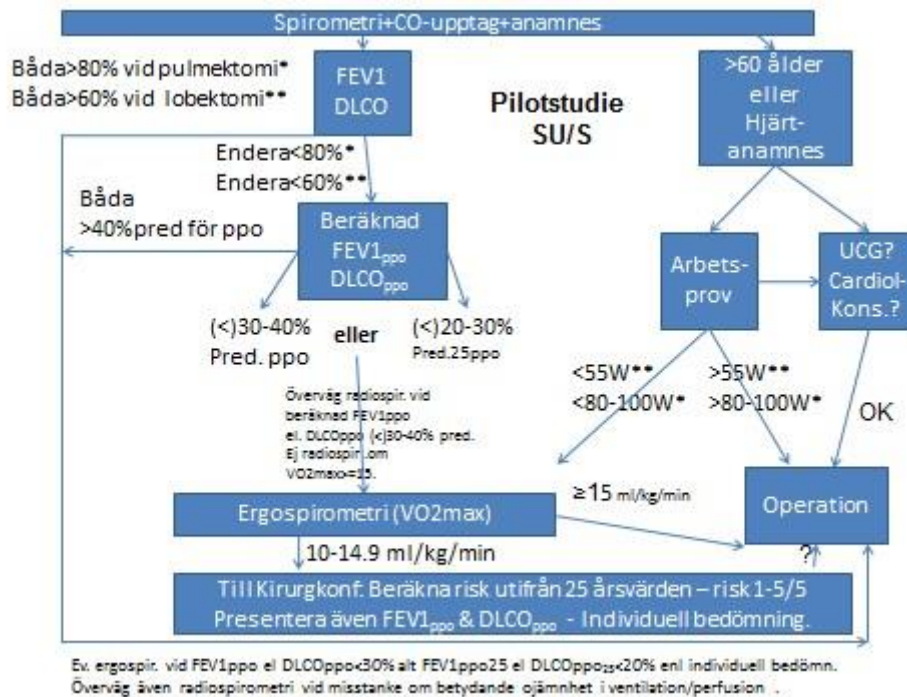
Nedanstående bedömning gäller vid förväntad pulmektomi men bör även kunna användas vid mindre ingrepp:

- Vid utförd ergospirometri och VO₂max ≥ 20 ml/kg/min bedömes risken som ordinär
- Vid VO₂max 15.0-19.9 ml/kg/min bedömes operationsrisken som lätt ökad även om FEV₁/CO-upptag indikerar högre risk.

- Vid gränsvärden på 10-14.9 ml/kg/min föreligger ökad risk vid pulmektomi. Gör samlad riskberäkning enligt Göteborgsmodellen (1-5/5 där 1/5=ordinär risk och 5/5= mkt hög risk).
Se förslag flödesschema II
- Om preoperativ aerob kapacitet < 10 ml/kg/min föreligger kraftigt ökad risk.

Om ergospiometri ej kan utföras av logistiska skäl bör undersökningen ersättas med arbetsprov med samlad bedömning enligt Göteborgsmodellen.

Flödesschema II: Riktlinjer för preoperativ funktionsbedömning inför lungcancer-kirurgi i pilotstudie på SU/S.

Referenser:

A Brunelli et al, ERS/ESTS clinical guidelines on fitness for radical surgery in lung cancer patients, *E R J* 2009;34:17-41

P Mazzone MD MPH, Preoperative evaluation of the lung resection candidate, *Cleveland Clinic Journal of Medicine*, vol 79, E-suppl 1, May 2012

M Licker et al, Impact of aerobic exercise capacity and procedure-related factors in lung cancer surgery, *E R J*, May 1, 2011, vol 37 no.5 1189-1198

M Guazzi et al, Clinical Recommendations for Cardiopulmonary Exercise Testing Data Assessment in Specific Patient Populations, *Circulation*, 2012; 126: 2261-2274

För arbetsgruppen

Jan Olofson